

Jau dvidešimt metų Rasas sutinkam Kernavėje. Nesąmoninga jėga, gal panaši į tą, kuri verčia paukščius kas metai grįžti į gimtinę, veda link Senosios Sostinės. Užkopti į piliakalnių, perbristi Panerio pievas, alsuoti svaiginančiu žolynų kvapu, pasinerti į rūką...O paskui sustingti užkerėtam ugnies. Tarsi ritualas, lyg apeigos, kažko prarasto, tačiau iki gaudumo pažįstamo, artimo jausmas. Išgyvenimas kurį nori patirti vėl ir vėl. Todėl vis grįžtam. Ir ne mes vieni.

Jeigu 1990-taisiais Kernavėje rinkdavosi kelios šimtinės žmonių, tai pastarųjų septynių-aštuonių metų kitaip nei stebuklu nepavadinsi. Žmonių jūra! Jau septintą valandą nuo Vilniaus link Kernavės juda mašinų kolona. Bent dešimt kilometrų iki posūkio į miestelį plento pakraščiai nustatyti mašinomis. Centrine gatve juda žmonių minia. Pilna prekiautojų palapinių, tačiau perkančių nedaug. Visi eina link piliakalnių, į pievas. Tyli minia, be šurmilio, susikaupimas jaučiasi. Gražiakojės blondinės lydimos plačiapečių vaikinių ir tautiniais rūbais ar bent jų elementais pasidabinę vyresnės damos... Visi, kaip vienas.

Gatvės gale stūkso mūrinė bažnyčia. Nors joje dega šviesos ir durys atviros, niekas neužgina...Šventorius tuščias, net ant suolelių niekas nesėdi, nors šiaip viskas aplinkui užtūpta. Šalia modernišką klebonijos pastatą tamsos kupiniais langais dar paryškina atsiribojimą. Prieš keletą metų viduryje kelio link piliakalnių atsirado rūsti žydų pranašo Mozės skulptūra. Kodėl, bandydama užstoti taką į mūsų praeitį grėsminga figūra skelbia: „Neturėk kitų Dievų tik mane vieną...“ Atsakymas čia pat: šiandakt žmonės apeina ir Pranašą ir Bažnyčią. Šiandakt virš mūsų visų, paskutinių Europos pagonių, sklendo Protėvių Dvasios o širdis valdo Senieji Dievai. Šiandakt jose nėra vietos krikščionių Dievui.

Jau keletą savaitių intensyviai diskutuojame su Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo organizatoriais ir svetimų šalių fondų pašalpomis pamalonintais istorikais: kodėl kalbant apie šią datą matomas tik krikščioniškasis, to meto Lietuviams priešiškas aspektas. Kodėl nusižeminusiai apgailestaujama: „mes buvome nepribrendę priimti krikščionybę...“ dar ir blogiau pasakoma, visa prieš propagandą, naudota kryžiaus žygiams prieš Lietuvą pateisinti, tampa oficialia Lietuvos prezidento pozicija. Tegu juos Dievai... Šiandakt, žvelgiant į tūkstančius lietuvių Kernavėje, ši vergiška pozicija mums atrodo išdavyste.

Šiandakt, merginos puošia savo galvas žolynų vainikais. Gėlės nuo piliakalnių šlaitų turi ir jų

gynėjų kraujo dalelę. Ryšys su savo tauta toks stiprus, kad net šiurpsta oda klausant sutartinės. Nejaugi visa šimtmečius trukusi kova, tūkstančiai didvyriškumo akimirku verti tik tiek , kad šiandieninis istorikas ar politikas pasakytų: „mūsų protėviai nebuvo pribrendę priimti pažangesnę ideologiją“ . Ar reikėjo didelės brandos leisti pakrikštijamiems čia pat Neryje, suvarytiems lyg galvijams vandenin...latviai juk apsikrikštijo iš karto. Ir estai tai padarė. Priėmė „pažangesnę ideologiją.“Ir ką? Kada sukūrė savo valstybes?

Beje, ką jūs vadinatė „pažangesne“? Gal norite, kad prisimintume visą kovą dėl valdžios ir pinigų vadinamą Romos katalikų bažnyčios istorija. Gal Lietuvos istorikams priminti geležiniu virbu persmeigtą Džordano Bruno liežuvį, prieš sudeginant? Kaip jums, ponai, apsiverčia liežuvis,?!

Tokią naktį, mes einam kartu su tauta ir tylėdami žvelgiam į ugnį. Kartu ieškom atsakymo. Kartu aukojam grūdus. Dievams! Kad kartu surastume paparčio žiedą...kunigaikščio Nemeikio žiedą...baltų Atlantidą.

Audrius Butkevičius ir Rolandas Paulauskas